

2021



MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális
Alap



BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

SZÉCHENYI  2020

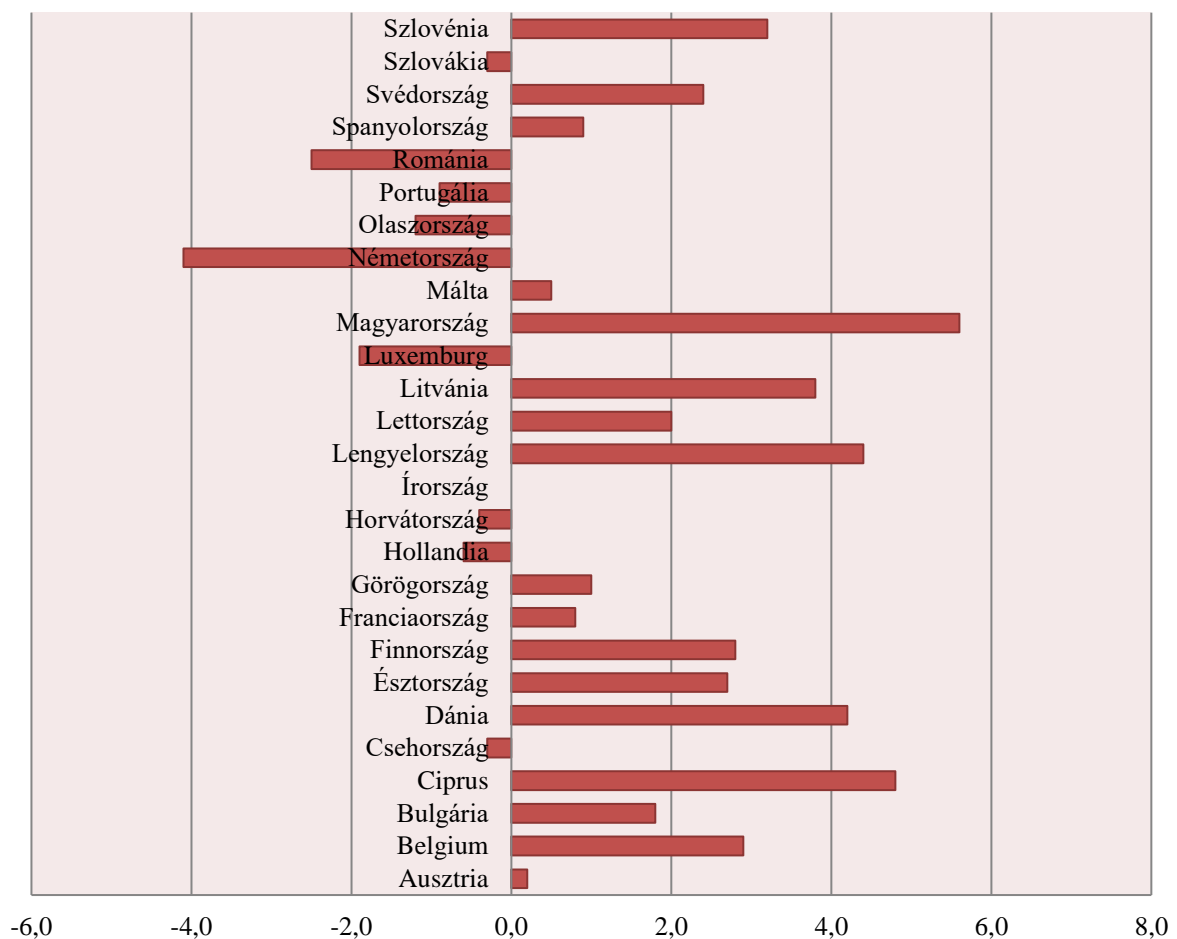
[HELYZETELEMZÉS]

GINOP-5.3.5-18-2018-00071 „Munkaerőpiaci alkalmazóképesség fejlesztése az ipari gép, berendezés, eszköz javítása ágazatban”

Jelen helyzetelemzés a Magyar Iparszövetség és a Dorogi Ipartestület konzorciumi együttműködésében megvalósuló, GINOP-5.3.5 projekt részeként készült. A helyzetelemzés célja, hogy releváns adatokkal szolgáljon a projekt által érintett ágazat (feldolgozóipar – ipari gép, berendezés, eszköz javítás) munkaerő-piaci helyzetét illetően, és friss adatokkal egészítse ki a projekt előkészítéseként megalkotott szakmai, módszertani fejlesztési terv vonatkozó fejezeteit, valamint kellő háttérrel biztosítson a projekt keretében megvalósuló mélyinterjúk, és az azokból kinyert adatok alapján elkészítendő összegző tanulmány megállapításaihoz.

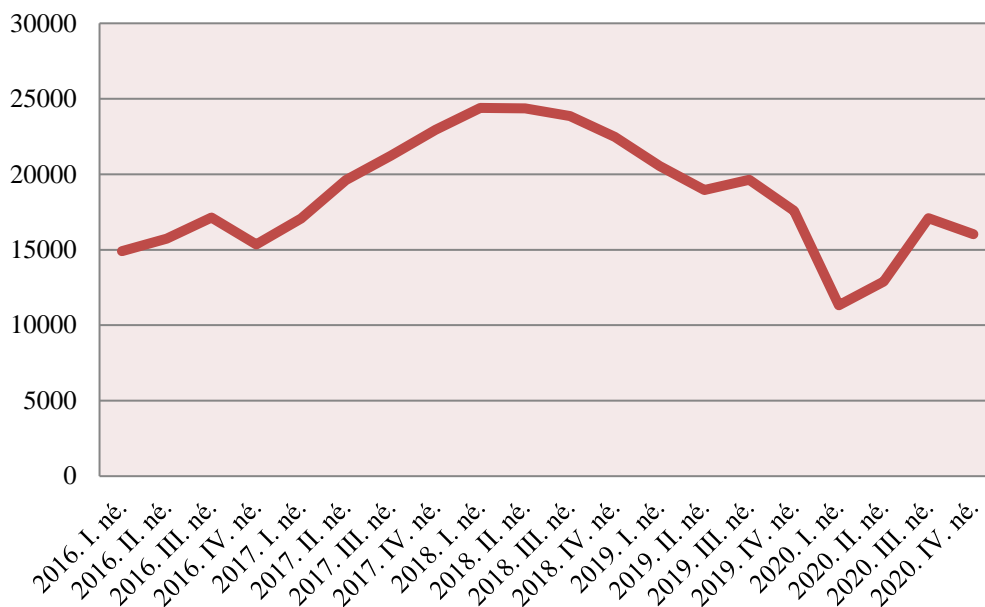
A nemzetközi adatok alapján elmondható, hogy a magyarországi feldolgozóipari ágazat az Európai Unió 27 tagország közül a legnagyobb termelékenységet produkálta 2019-ben.

A feldolgozóipari termelés volumenének változása (EU 27, %)



A projekt az ágazat munkaerő-piaci kihívásaira kíván reflektálni. Legfontosabb szempont mind a projekt, mind pedig az ágazat számára annak megállapítása, hogy az ágazati munkaerő-piacon a foglalkoztatottak száma miként alakult az elmúlt években, és milyen tendenciák figyelhetők meg e tekintetben.

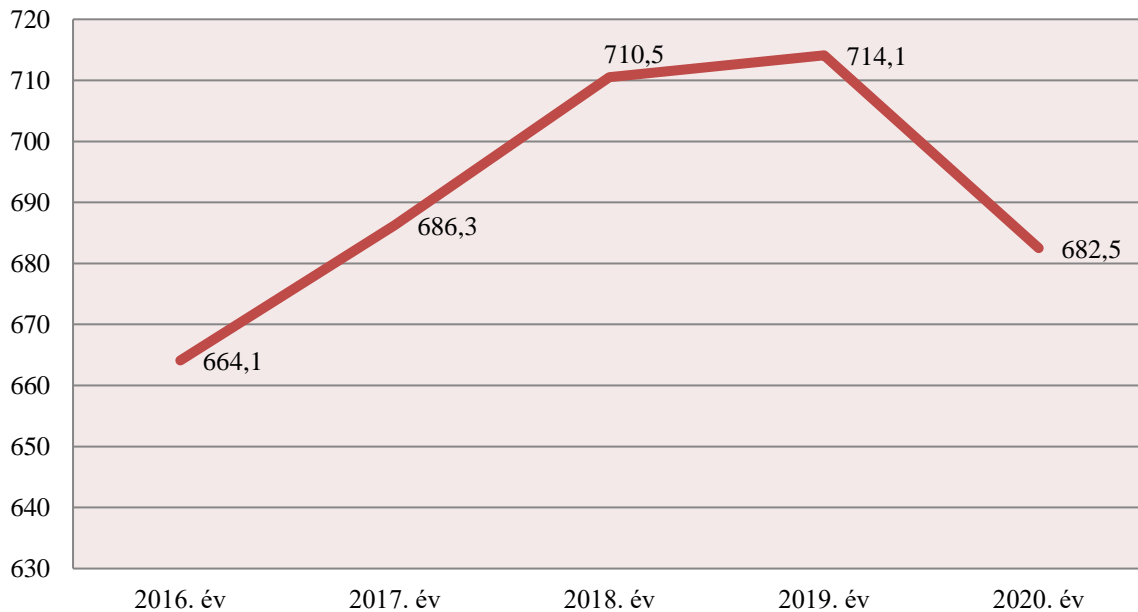
Üres álláshelyek száma az ágazatban



Összességében elmondható, hogy a feldolgozóipar – ipari gép, berendezés, eszköz javítás ágazatban általános problémaként figyelhető meg a betöltetlen álláshelyek magas száma. A 2018-as adatok alapján az összes betöltetlen álláshoz képest (83 665 db) az ágazatban ez a szám az országos adatok több, mint egynegyedét tette ki (27%). A 2019-es év ezen adatokat vizsgálva bizonyos szintű fejlődést mutat, ugyanis az országosan mért 74 824 db üres álláshelyhez képest az ágazatban 17 583 db betöltetlen álláshelyet láthatunk, amely az összes 23%-át jelenti. Ez a mérséklő tendencia ugyan a 2020-as évben is megfigyelhető az üres álláshelyek számát illetően (16 036 db), azonban a nemzetgazdasági adatokhoz képest arányait tekintve a 2018-as tendenciákat láthatjuk viszont: ebben az évben az országban meglévő 61 573 db üres álláshely 27%-a az ágazatban található. Külön érdemes megjegyezni, hogy a 2020-as év III. és IV. negyedévében felfelé ívelő tendenciát láthatunk a betöltetlen álláshelyek számára illetően.

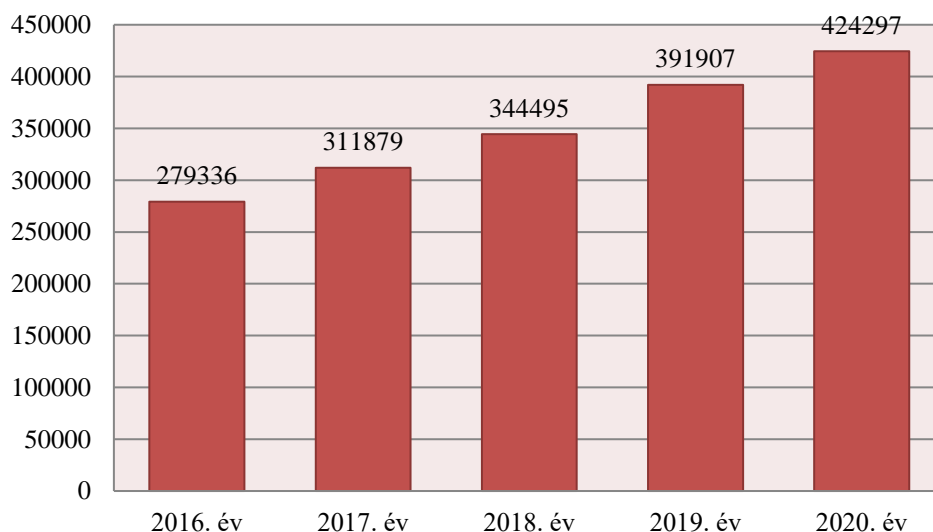
Az alkalmazásban állók számát tekintve hasonló tendencia figyelhető meg az ágazatban: a 2016 és 2019 közötti időszakban a foglalkoztatottak száma folyamatosan növekedett, azonban a 2020-as évben bár nem jelentős, de mégis visszaesés következett be, és megközelítőleg a 2017-es év alkalmazotti létszámára csökkent a foglalkoztatottak száma.

Az alkalmazásban állók száma (ezer fő)



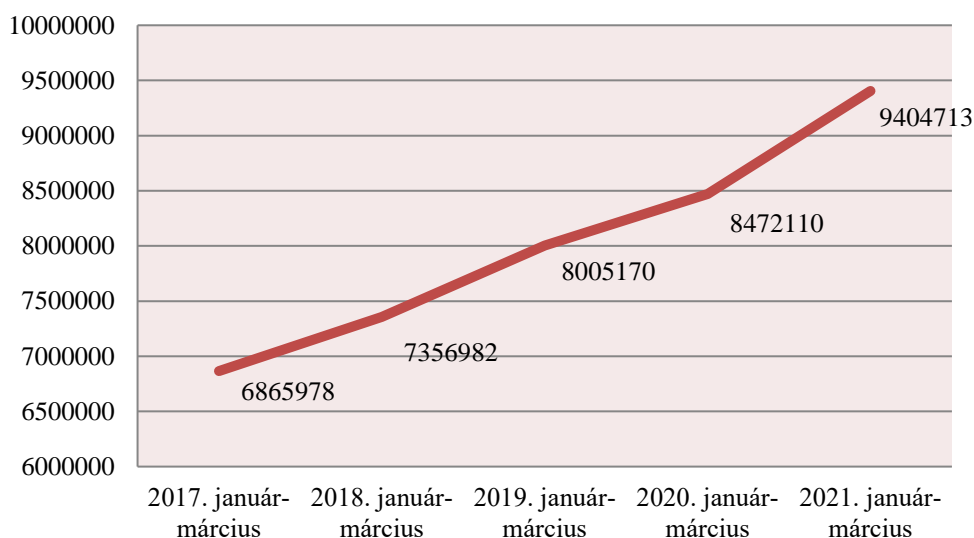
Az ágazat munkaerő-piaci helyzetének feltérképezésének fontos eleme a teljes munkaidőben alkalmazásban állók havi bruttó átlagkeresetében meglévő tendenciák vizsgálata. A rendelkezésre álló adatok alapján elmondható, hogy a feldolgozóiparban dolgozók havi bruttó átlagkeresete általánosságban véve követi a más ágazatokban is jellemző bérnövekedést: míg a 2016-os évben az ágazatban 280.000 Ft körüli bruttó átlagbéreket figyelhetünk meg, ez az összeg évről évre növekedett, sőt 2020-ra közel bruttó 425.000 Ft-os bruttó átlagbérek találhatók az ágazatban. Ez a bérnövekedés az előző évhez képest 8%-os növekedést jelent, ami a 2016-os időszakról kezdődően vizsgálva a valamelyest elmarad a korábbi évek növekedési intenzitásától, de magasabb, mint az előző évek legalacsonyabb növekedési aránya.

A teljes munkaidőben alkalmazásban állók havi bruttó átlagkeresete (Ft)



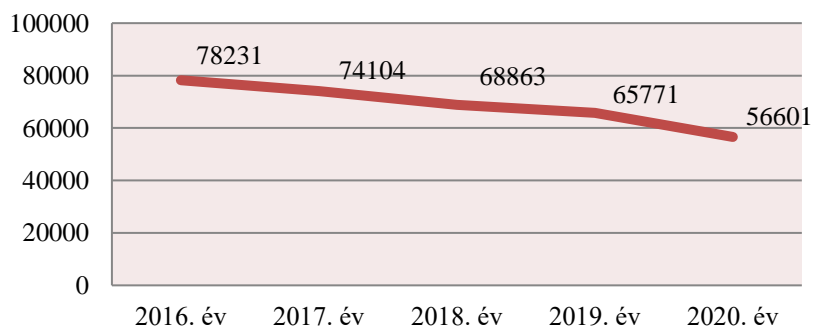
A helyzetelemzés fontos pillére annak megállapítása, hogy az ágazat termelékenysége miképpen változott az elmúlt időszak során. Összességében elmondható, hogy a 2017 és 2021 közötti időszakban a feldolgozóipar folyó áron mért termelési értéke folyamatos növekedést mutat, sőt az egyes évek azonos időszakát (január-március) vizsgálva elmondható, hogy a 2021-es év a 2017-es időszakhoz képest a legnagyobb növekedést produkáló év: az előző évhez képest a termelés növekedése 11%-os, míg a korábbi években ez az arány 5-8% között ingadozott.

A feldolgozóipari termelés értéke (folyó áron, millió Ft)



Kiemelt jelentőséggel bír az egyes ágazatok utánpótlásával kapcsolatos kérdéskör a helyzetelemzéshez. A feldolgozóipar számára utánpótlást biztosító szakképzési intézményrendszerrel általánosságban elmondható, hogy folyamatos csökkenést láthatunk a nappali tagozatos tanulók számában: 2016-tól a tanulói létszám csökkenésében tapasztalható tendencia évenként 3-6% közötti csökkenést mutat, azonban a 2020-as évben kiemelkedően magas a tanulói létszámokban bekövetkezett csökkenés mértéke (14%).

Nappali tagozatos tanulók száma a szakképzésben



Összegzésként megfogalmazható, hogy a magyarországi feldolgozóipari ágazat kiemelt helyen szerepel az Európai Unió összehasonlításban: nem csupán pozitív a termelékenység volumenindexe az ágazatban, de a legmagasabb is az EU 27 országa közül.

A teljes munkaidőben foglalkoztatottak keresete ezt a termelékenységi növekedést követni látszik, azonban mind az ágazatban alkalmazásban állók számában bekövetkezett csökkenés, mind pedig a betöltetlen álláshelyek tekintetében látható növekedés arra mutat rá, hogy az alapvetően pozitív termelékenységgel rendelkező feldolgozóipari ágazat a humánerőforrás tekintetében nem tudja követni ezeket a kedvező irányba mutató munkaerő-piaci folyamatokat. Emellett az ágazat számára utánpótlást biztosító szakképzési intézményrendszer is egyre kevésbé tudja kielégíteni a munkaerő-piaci igényeket, különösen igaz ez a megállapítás a tendenciák figyelembe vétele mellett: a szakképzésben folyamatosan csökken a nappali tagozatos tanulók száma, míg az ágazatban tapasztalható folyamatok alapján jól látható, hogy a következő években a betöltetlen álláshelyek száma valószínűleg növekedni fog.